

BIOGRAFIA

José Saramago.- (Azinhaga, Ribatejo, 16 de novembre de 1922 — Tías, Lanzarote, 18 de juny de 2010). Va néixer en el si d'una família de la pagesia portuguesa que el 1934 emigrà a Lisboa. Als 12 anys abandonà els estudis secundaris i ingressà en una escola de formació professional on 5 anys més tard es va graduar en mecànica. Va completar la seua formació de manera totalment autodidacta.

Als anys 40 del segle XX va començar a treballar com a funcionari de la Seguretat Social i es va casar amb l'artista plàstica portuguesa Ilda Reis, amb qui va tenir una filla. L'any 1947 va publicar la seua primera novel·la *A Viúva (Terra do pecado* en la versió original), que va passar desaparebuda. Va tornar a treballar d'operari metal·lúrgic i a finals de 1950 es va incorporar a l'editorial Estúdios Cor. Es dedicà sobretot a les traduccions i va exercir també com a crític. El 1966 va publicar el seu segon llibre, *Os poemas possíveis*.

Afiliat al Partit Comunista, el 1971 va abandonar la feina editorial, va passar a dirigir la secció de cultura del *Diário de Lisboa* i va publicar nombrosos articles sobre la situació política a Portugal. L'any 1975 va ser durant uns mesos vicedirector del *Diário de Notícias*, càrrec del qual va dimitir el mateix any per motius polítics. Durant la dècada dels 80 del segle XX va publicar les novel·les que definirien el seu estil i el projectarien com un dels primers escriptors en llengua portuguesa: *Levantado do chão* (1980), *Memorial do convento* (1982), *O ano da morte de Ricardo Reis* (1984), *A Jangada de pedra* (1986) i *Historia do cerco de Lisboa* (1989).

El 1992 *O Evangelio segun Jesucristo* va provocar un escàndol amb l'església catòlica, com a resultat de la qual el govern portuguès li va vetar la concessió del premi Europa. En protesta, va abandonar Portugal i va fixar la residència a Lanzarote, on va continuar la seua obra fins a la seua mort. S'havia tornat a casar amb la periodista i traductora espanyola Pilar del Rio, qui ha traduït algunes de les seues obres al castellà. Al català les obres de Saramago han estat traduïdes per Xavier Pàmies principalment, però també per Núria Prats, Gabriel de la S.T. Sampol, Carles Sans, Josep Domènech Ponsatí, Albano Saraiva, Josep Lluís Sirera, Josep Daurella, Joan Casas o Víctor Martínez Gil. A Tías (Lanzarote) la seua casa s'ha convertit en un museu.

El seu ateisme i anticlericalisme és molt pronunciat a *O Evangelio segun Jesucristo*, però també apareix de manera recurrent al llarg de tota la seua obra. A mida que la projecció pública de Saramago va augmentar es varen fer també més freqüents i més dures les seues crítiques al capitalisme, la globalització i els fonaments liberals del món occidental. Hostil a la Unió Europea, va manifestar la, segons ell, conveniència d'unió de Portugal a Espanya en nom d'un difús iberisme.

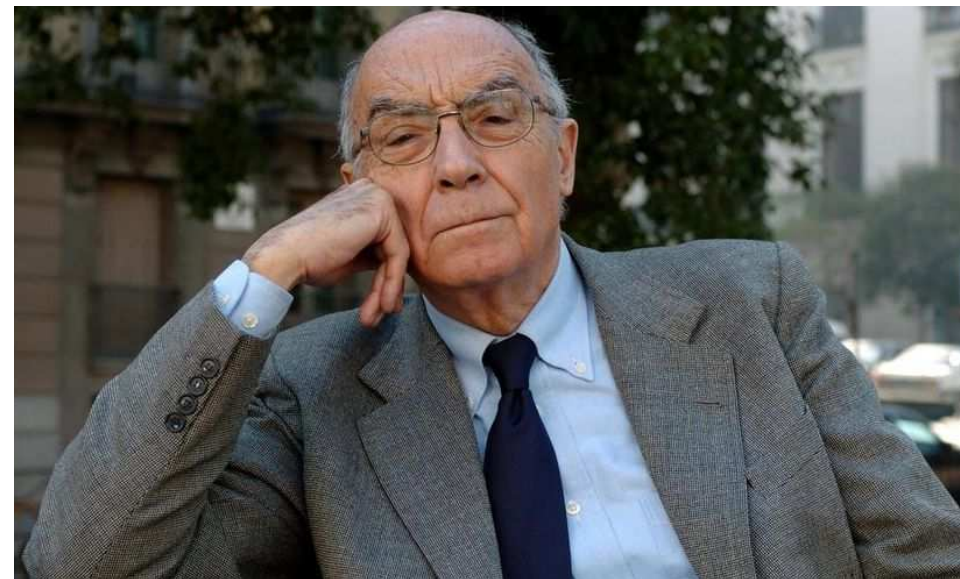
O Ano da Morte de Ricardo Reis va ser l'obra que més guardons va obtenir, entre els quals el premi de l'Associació Portuguesa de Crítics (1985), i els italians Grinzane di Cavour (1987) i Mondello (1992). Per *Ensayo sobre a cegueira* va rebre el premi Pen Club (1985). Pel conjunt de la seua obra va rebre el Premi Camões (1995), el més important en llengua portuguesa, i l'any 1998 el Premi Nobel de Literatura, on va començar el seu discurs assegurant que la persona més culta que coneixia era analfabeta. Era el seu avi.

Font: <https://www.encyclopedia.cat> i altres

L'ESCRITOR DEL MES
(Juny 2022)

JOSÉ SARAMAGO
(1922-2010)

Centenari del seu naixement

Obres de José Saramago disponibles a la Biblioteca de Can Ventosa

Prosa

- *Alzado del suelo* / Traducción del portugués por Basilio Losada. Barcelona: Seix Barral, 1988.
- *Manual de pintura y caligrafía* / Traducción del portugués por Basilio Losada. Barcelona: Seix Barral, 1989.
- *Viaje a Portugal* / Traducción de Basilio Losada. Madrid: Unidad Editorial, 1999.
- *L'any de la mort de Ricardo Reis* / Traducción de Víctor Martínez-Gil. Barcelona: Edicions 62, 1997.
- *Ensayo sobre la ceguera* / De la traducción Basilio Losada. Madrid: Alfaguara, 1998.
- *Todos los nombres* / Traducción de Pilar del Río. Madrid: Alfaguara, 1998.
- *Tots els noms* / Traducción: Xavier Pàmies. Barcelona: Edicions 62, 1999.
- *La balsa de piedra* / Traducción de Basilio Losada. Madrid: Santillana; Alfaguara, 2001.
- *La caverna* / De la traducción catalana Xavier Pàmies Giménez. Barcelona: Edicions 62, 2001.
- *Quaderns de Lanzarote II* / Traducción de Núria Prats Espar. Barcelona: Edicions 62, 2001.
- *El hombre duplicado* / Traducción de Pilar del Río. Madrid: Santillana ; Alfaguara, 2003.
- *El Evangelio según Jesucristo* / De la traducción Basilio Losada. Madrid: Santillana ; Alfaguara, 2003.
- *Ensayo sobre la ceguera* / De la traducción Basilio Losada. Madrid: Santillana; Alfaguara, 2003.
- *La caverna* / Traducción: Pilar del Río. Madrid: Santillana; Alfaguara, 2003.
- *Assaig sobre la lucidesa* / Traducción de Xavier Pàmies. Barcelona: Edicions 62, 2004.
- *Las intermitencias de la muerte* / Traducción de Pilar del Río. Madrid: Alfaguara, 2005.
- *Les intermitències de la mort* / Traducción de Xavier Pàmies. Barcelona: Edicions 62, 2005.
- *Viatge a Portugal* / Traducción: Xavier Pàmies. Barcelona: Edicions 62, 2005.
- *Las pequeñas memorias* / Traducción: Pilar del Río. Madrid: Alfaguara, 2006.
- *Memorial del convent* / Traducción: Josep Daurella. Barcelona: Proa, 2006.
- *Petites memòries* / Traducción: Xavier Pàmies. Barcelona: Edicions 62, 2007.
- *El año de 1993* / Traducción de Ángel Campos Pámpano ; Ilustraciones de Rogério Ribeiro. Madrid: Alfaguara, 2007.
- *El viatge de l'elefant* / Traducción: Núria Prats. Barcelona: Edicions 62, 2008.
- *Caín* / Traducción de Catalana Núria Prats Espar. Barcelona: Edicions 62, 2009.
- *Caín* / Traducción de Pilar del Río. Madrid: Alfaguara, 2009.

- *El quadern* / Traducción de Núria Prats Espar i Carles Sans. Barcelona: Edicions 62, 2009.
- *El silenci de l'aigua.* / Traducción de Xavier Pàmies Giménez. Barcelona: Libros del zorro rojo, 2011.
- *L'últim quadern* / Traducción de Núria Prats Espar. Barcelona: Edicions 62, 2011.
- *Claraboya* / Traducción: Pilar del Río. Madrid: Santillana; Alfaguara, 2012.
- *Claraboya* / Traducción de Carles Sans. Barcelona: Edicions 62, 2012.
- *L'home duplicat* / Traducción de Xavier Pàmies Giménez. Edicions 62 ; Labutxaca, 2014
- *El hombre duplicado* / Traducción de Pilar del Río. Barcelona: Random House Mondadori, 2015.
- *El cuaderno del año del Nobel* / Traducción de Antonio Sáez Delgado. Madrid: Alfaguara, 2018.
- *La viuda* / Traducción de Antonio Sáez Delgado. Madrid: Alfaguara, 2021.
- *Ensayo sobre la lucidez* / Traducción: Pilar del Río. Barcelona: Alfaguara, 2022.
- *El año de la muerte de Ricardo Reis* / Traducción de Basilio Losada. Barcelona: Alfaguara, 2022.
- *Memorial del convento* / Traducción de Basilio Losada. Barcelona: Alfaguara, 2022.
- *Historia del cerco de Lisboa* / Traducción de Basilio Losada. Barcelona: Alfaguara, 2022.
- *L'evangeli segons Jesucrist* / Traducción de Xavier Pàmies Giménez. Barcelona: Narvona, 2022.

Poesia

- *Els poemes possibles* / Traducción de Josep Domènech. Edició bilingüe. Barcelona: Edicions 62 - Empúries, 2005.

Teatre

- *Qué haréis con este libro.* Teatro completo. Barcelona: Penguin Random House, 2016.

Sobre José Saramago

- *José Saramago: El amor posible* / Juan Arias. Barcelona: Planeta, 1998.

José Saramago prologuista

- *Déjate contar un cuento* / Paula Farias. Madrid: Alfaguara, 2004.

Obres de José Saramago disponibles a la Biblioteca especialitzada de Can Botino

Fons Jean Serra

- *La nit in nomine dei* / Traducción d'Albano Saraiva i Josep Lluís Sirera. Col·lecció Teatre Tres i Quatre. València: Eliseu Climent, 1995.

